

Thuiskomen door op reis te gaan (Lucas 15: 11-32) verkondiging 14 juli 2024

Gemeente van Jezus Messias

De komende week zullen weer tienduizenden wandelaars de Wedren bij Nijmegen oversteken. Een grote groep voor het 'echie', nl: een tocht van 50 kilometer. Anderen gaan van start voor een pittige wandeling van 40 of 30 kilometer. Meer dan 70 nationaliteiten doen dit grootste festival van Nederland mee. Bijna de hele wereld wandelt voor vier dagen over de dijken en wegen rondom de oudste stad van Nederland. Voor even worden door het 'op weg gaan' alle verschillen in cultuur en religie aan de kant gezet. De wandelaar gaat op weg, om uiteindelijk weer thuis te komen.

Dinsdagmorgen zal deze kerk voor veel wandelaars even een 'thuis' zijn. De deuren van deze heilige plek staan wijd open om de reiziger door het leven op adem te laten komen. Gastvrij onthaal voor eenieder die een voetstap over de drempel van tijd en eeuwigheid zet. Als kerk een werkelijk thuis bieden aan mensen die voorbij komen, dat is een prachtige opdracht voor ons als gemeente van de Messias.

Iedere wandelaar heeft zo zijn of haar redenen om aan de vierdaagse mee te doen. De één ziet het als een sportieve uitdaging. Een ander wil van een hoop ballast af en hoopt dat de rugzak vol verdriet met iedere stap minder zwaar wordt. Weer een ander loopt met een kleindochter om haar te steunen in haar zoektocht naar identiteit. Anderen lopen voor een goed doel. Achter elke wandelaar gaat een verhaal schuil. Het zijn geen getallen die van de Wedren vertrekken, het zijn mensen met een gezicht. Moderne pelgrims die betekenis aan hun leven willen geven.

Onderweg gebeurt er van alles. Er worden vriendschappen voor het leven gesmeed, met wildvreemde diepgaande gesprekken gevoerd of oud zeer in stilte verwerkt. Er wordt genoten van de muziek in de straten van Elst, Wijchen of Nijmegen. Het ritme van de stappen vallen samen met die van het hart. Wonden worden door het 'op weg gaan' geheeld.

Wij als gemeenteleden zouden ons zo kunnen voegen in het heilig koor van deze wandelaars. Niet iedereen voelt zich nog fit genoeg voor een rondje van 40 of 50 km. Maar als 'mensen van de weg' voelen we ons één met pelgrims die de weg van het leven zijn gegaan.

De eerste volgelingen van Jezus werden immers 'mensen van de weg' genoemd. Pas veel later werden ze aangemerkt als christenen. Het is jammer dat de benaming 'mensen van de weg' in de loop der eeuwen wat onderbelicht is geraakt. De weg is namelijk een beeld dat staat voor beweging. Een mens onderweg is iemand die zoekt, die nieuwsgierig is naar een andere horizon. Je voelt de dynamiek die spreekt uit 'mensen van de weg'. Ze gaan, ze wandelen, ze pelgrimeren.

Wie wandelt heeft onderweg ook veel plezier. Je wordt vrolijk van een stevige tocht. Je maakt peptiden aan, de muizenissen verdwijnen uit je hoofd, het bloed gaat stromen, evenals je ideeën. In die zin zouden we als gemeente best eens op een zondagmorgen een 'wandel-viering' kunnen houden. Dirk met een draagbaar draaiorgeltje voorop en zingen maar: 'Ga mee naar buiten allemaal, dan zoeken wij de wielewaal en vinden wij die muzieknat, dan is de zomer in het land'. De gemeente van de Messias als wandelclub. Allemaal gekleed in dezelfde hodie met achterop: 'voorbij de horizon.'

Iemand die ook op weg gaat, is de jongste uit het gezin uit de beroemde parabel van de 'verloren zoon'. De jongste voelt zich eerst best senang in het ouderlijk huis, maar eenmaal in de puberteit slaat de onrust toe en hij vertrekt. Hij eist zijn deel van de erfenis op en verklaart daarmee eigenlijk zijn vader dood en gaat op weg. Uiteindelijk bestaat zijn reis uit een terugkeer. Hij verlaat een huis om later als een ander mens in datzelfde huis terug te keren. Maar omdat hij is veranderd ziet hij het ouderlijk huis vanuit een ander perspectief. Hij beleeft het oude als nieuw. Wellicht ziet hij nu de liefde van zijn ouders die er altijd was geweest. Pas door weg te gaan, kun je anders kijken. Als jongste zag hij alleen maar muren, verstikkende grenzen, na een lange reis terug, ziet hij binnen die muren liefde en dat deze muren best te verschuiven waren.

Thuis is waar je hart is. Op het gevelplaatje van het geboortehuis van Eddy Hillesum in Middelburg staat geschreven: 'Op iedere plek van deze aarde is men 'thuis', wanneer men alles in zich draagt.' Wie eenmaal zichzelf heeft gevonden, wie de Eeuwige in het gelaat heeft gezien, is werkelijk thuis.

Het doel van de reis, van de wandeling, de pelgrimage is dat we als mensen veranderen. Het gaat er niet alleen om de lichamelijke en geestelijke conditie overeind te houden, doel is een ander mens te worden. Anders tegen onszelf; het leven aan te gaan kijken. Een nieuw perspectief te krijgen. De speurtocht naar ons ware zelf, zet ons in beweging.

Voor ieder mens geldt dat hij of zij het ouderlijk nest, inclusief het geloof en de waarden waarmee de muren waren behangen, moet verlaten. Je gaat op zoek naar een andere stoffering van je thuis. En voor iedere reiziger geldt: 'Wat je thuislaat, is meegenomen.

Of alle vierdaagse wandelaars na het behalen van hun kruisje als andere mensen de drempel van hun huis zullen oversteken, weet ik niet. Wellicht heeft een gesprek met een toevallige medereiziger geholpen om oude ballast weg te werpen. De rugzak van het leven wat leger te maken. Wanneer je als exact dezelfde persoon thuiskomt na een lange tocht, dan heeft deze geen zin gehad.

Lennaert Nijgh, de vaste tekstschrijver van Boudewijn de Groot dicht:

Hij zegt: ik ben veranderd,
ik ben hier niet meer thuis.
Maar laat de kinderen komen,
de kinderen van dit huis.

Door de verandering is het een ander thuis geworden. Sterker nog: hij voelt zich er niet meer thuis. Maar de kinderen zullen zeggen: de reiziger is thuis. Het zijn de kinderen, zij die zonder ballast kijken en zien, die ondanks de twijfel van de jongste zoon zeggen: je hebt wel een thuis gevonden. Hij is thuis, maar moet nog even wennen aan het oude behang dat hij als nieuw beschouwd.

De mystica Theresa van Avilla meent dat reizen ons ook helpt om innerlijk op weg te gaan. Te zoeken naar de betekenis van ons leven, noem het God zelf. Onze thuiskomst, is tegelijk een je thuis voelen bij de Eeuwige. En wie de Eeuwige over de drempel van zijn leven laat komen, laat De Eeuwige ook zich welkom voelen bij ons. Thuis zijn bij God, is als God die thuis is bij ons.

De oudste zoon is altijd thuis gebleven en heeft zichzelf daarmee te kort gedaan. Hij is nooit ongehoorzaam geweest, hij is niet losgekomen van het huis waarin hij is geboren en daarmee heeft hij nooit zijn eigen identiteit kunnen ontdekken en ontwikkelen. Ook wat betreft zijn geloof en zijn waarden en normen. Ze zijn niet van hemzelf, maar van het huis. De parabel leert ons dat wie het huis niet durft verlaten, nooit een eigen geloof, identiteit of Godsbeeld kan ontwikkelen. 'Om te komen, moet je gaan'. Dit is de paradox van het leven. Wie thuisblijft, zal zijn eigen thuis niet vinden.

Tenslotte. De Franse schrijver André Gide heeft een bewerking gemaakt van deze gelijkenis. Onder dezelfde titel:

In zijn bewerking van de verloren zoon is er nog een derde zoon. De echte jongste. Hij heeft van zijn oudste broer gehoord dat de tweede zoon ooit is vertrokken. Naar een onbekende bestemming. Deze zoon had het ouderlijke huis verlaten en was ver weg, hij bestond alleen in verhalen. Deze derde zoon was altijd trots op deze broer, die de moed had gehad het verstikkende thuis te verlaten. Het gaf hem hoop om ook ooit weg te gaan. En nu is tot zijn ontsteltenis en teleurstelling deze broer teruggekeerd. Terwijl er wordt gefeest om de terugkeer van de verloren zoon te vieren, vertrekt de allerjongste. Want zo zegt hij: 'er moet altijd iemand op weg zijn'. Om de droom, het visioen van een ander thuis overeind te houden.

Laten we op weg gaan, opdat de kinderen over ons zullen zeggen: 'De reiziger is thuis'.

Moge het zo zijn
Jeroen Jeroense
10 juli 2024

Pelgrims op weg

De reiziger

Geef de reiziger een stoel,
geef hem brood en droge kleren,
laat hem zitten bij de haard.
Hij is overal geweest,
hij die alles heeft verloren,
hij die nooit iets heeft bewaard.
Haal flessen uit de kelder
en haal muziek in huis.
Laat iedereen het horen:
de reiziger is thuis.

Geef de reiziger het woord,
laat de reiziger vertellen.
Maar hij schudt zijn hoofd en wacht.
Hij heeft overal gezocht,
hij heeft nergens iets gevonden
en hij heeft niets meegebracht.
Hij zegt: ik ben veranderd,
ik ben hier niet meer thuis.
Maar laat de kinderen komen,
de kinderen van dit huis.

Laat de kinderen komen,
laat de kinderen komen,
ik heb aan ze gedacht.
Ze zullen mij niet kennen
en ze zullen mij niets vragen.
Ze hebben niets verwacht.

En niemand zal begrijpen
wat ik doen kom in dit huis.
Maar de kinderen zullen zeggen:
de reiziger is thuis.

Lennaert Nijgh / Boudewijn de Groot

